

RIDDERKERK

EVALUATIERAPPORT versie 0.4 d.d. 18 september 2013

- **Marcel van Goch, Opnieuw & Co**
- **Martijn van der Valk, Gemeente Ridderkerk**
- **Rien Maaskant, Gemeente Ridderkerk**
- **Stella Venema, Gemeente Ridderkerk**

SAMENVATTING

De evaluatie van de samenwerking van de gemeente Ridderkerk met Opnieuw & Co heeft betrekking op eerste “stabiele” 12 maanden na een opstart van ongeveer 6 maanden.

De gemeente Ridderkerk heeft in juli 2011 een samenwerking gesloten met Opnieuw & Co. Opnieuw & Co is een organisatie met drie belangrijke doelen: creëren van werkgelegenheid, ontlasten van milieu, armoedebestrijding. Zij bereiken dit door te voorkomen dat herbruikbare goederen afval wordt. De herbruikbare goederen, huisraad en textiel, worden in kringloopwinkels verkocht voor een laag bedrag.

Er wordt door de medewerkers van Opnieuw & Co veel tijd en energie gestoken in het ophalen en netjes maken (opknappen) van de herbruikbare goederen. Op sommige locaties wordt wel tot drie keer per week textiel ingezameld bij de textielcontainers. Deze inspanning leidt tot een goede inzameling van herbruikbare stromen en veel werkgelegenheid voor WWB- en WSW cliënten. Meer dan verwacht.

De samenwerking verloopt prettig en inhoudelijk goed. Op de meeste punten is Opnieuw & Co Ridderkerk tot op heden een succes. De prognoses die Opnieuw & Co heeft gemaakt voor de belangrijke variabelen: kilo’s herbruikbaar en textiel, aantal ritten en medewerkers in dienst en inzet van WWB- en WSW cliënten zijn grotendeels gerealiseerd.

De financiële praktijk van de samenwerking, met name herbruikbare goederen en textiel, is enigszins anders dan geprognoseerd in juli 2011. De prognose voor inzet WWB- en WSW cliënten was een opbrengst van € 70.000 per jaar, terwijl in 2012 een opbrengst van € 87.000 is gerealiseerd. De prognose voor herbruikbare goederen en textiel was kosten neutraal, terwijl in 2012 de kosten € 52.000 waren (tabel 1). Dit heeft consequenties voor het product afvalinzameling van de gemeentelijke begroting. Inmiddels is er gezamenlijk overleg om aanpassingen te doen in de huidige overeenkomst om kosten te beperken.

Tabel 1: Totale opbrengsten samenwerking Opnieuw & Co voor gemeente Ridderkerk (- zijn kosten)

Activiteit	€ in 2012	2013 (verwacht)
Inzet WWB- en WSW cliënten	+ € 87.000	+ € 87.000
Herbruikbare goederen (inzameling en verwerking)	- € 42.000	- € 51.000
Textiel	- € 10.000	- € 10.000

De opbrengsten “Inzet WWB cliënten” zijn de vermeden uitkeringen onder aftrek van de gemaakte kosten. Voor de inzet van WSW cliënten heeft de gemeente geen kosten en de betalingen lopen via SW-bedrijven, in dit geval Drechtwerk.

De kosten “herbruikbare goederen” worden voor een groot deel veroorzaakt door het door de burgers aanbieden aan Opnieuw & Co van herbruikbare goederen, die normaal niet aan NV MAR als grof afval worden aangeboden. Door de gemeente worden aan Opnieuw & Co de kosten voor inzameling (ophalen) en vermeden verwerking betaald. De kosten “textiel” worden veroorzaakt door het niet meer door NV MAR inzamelen van de textielcontainers van de wijk milieuparkjes.

Over de activiteiten van Opnieuw & Co kan naar bewoners van Ridderkerk communicatief nog een verbeterslag worden gemaakt.

De samenwerking met Vrouwen voor Vrede verloopt prettig. Deze organisatie verwacht van de gemeente echter nog een verbetering op het gebied van communicatie.

Opnieuw & Co Evaluatie 2012

Gemeente Ridderkerk en Opnieuw & CO

WWB = Wet Werk en Bijstand WSW = Wet Sociale Werkvoorziening SW = Sociale Werkvoorziening

INHOUD

Samenvatting	
Inleiding.....	5
De overeenkomsten	7
De vestiging van de kringloopketen	11
De aanlevering van WSW- en WBB cliënten bij Opnieuw & Co	13
De ingezamelde hoeveelheid (herbruikbare) goederen	16
De hoeveelheid ingezameld textiel	20
De financiën tbv de gemeentelijke begroting	22
Communicatie	23
Toekomstverwachtingen en ontwikkelingen op de markt.....	25
BIJLAGE 1.....	27
BIJLAGE 2.....	27

INLEIDING

De gemeente Ridderkerk heeft in juli 2011 een samenwerking gesloten met Opnieuw & Co. De samenwerking richt zich op het inzamelen en ontvangen van herbruikbaar textiel en huishoudelijke goederen met als doelen: hergebruik van textiel en huisraad en cliënten uit de WSW en WBB opnieuw in het arbeidsproces te laten instromen.

Enkele feiten:

- De samenwerking met Opnieuw & Co is op 26 juli 2011 besproken en geaccordeerd door burgemeester en wethouders.
- De ingebruikname van het kringloopbedrijf was op 12 april 2012.
- De eerste medewerkers zijn gestart op d.d. 1 november 2011
- De inzamelcontainers voor textiel zijn in januari 2012 geplaatst

Opnieuw & Co bestaat sinds 2007 en is voortgekomen uit kringloopbedrijf De Schillenwacht wat al meer dan 20 jaar geleden is opgericht. Opnieuw & Co heeft vestigingen in Dordrecht, Papendrecht, Zwijndrecht en sinds het voorjaar 2012 in Ridderkerk en vanaf 1 april 2013 ook in Barendrecht. Opnieuw & Co is een bv zonder winstdoelstelling met als aandeelhouders Het DaVinci College (ROC) en Bouman GGZ. Opnieuw & Co heeft 3 sociale doelstellingen in haar statuten staan:

- 1) Het creëren van (sociale-) werkgelegenheid en het ontwikkelen van medewerkers
- 2) Het ontlasten van het milieu door het stimuleren en realiseren van hergebruik
- 3) Een bijdrage leveren aan armoedebestrijding.

De samenwerking verloopt prettig en de lijnen zijn kort. Dit wordt zowel door de directeur en medewerkers van Opnieuw & Co als verschillende ambtenaren bij de gemeente ervaren. Bij beide organisaties zijn mensen op functies gewisseld, maar dit heeft niet geleid tot onduidelijkheid of stagnatie van de samenwerking. In tegendeel. Uit de cijfers blijkt dat de samenwerking op onderdelen zeer succesvol is.

Er zijn natuurlijk altijd dingen die nog beter kunnen worden opgepakt zoals de communicatie naar bewoners van Ridderkerk en de samenwerking met vrijwilligersorganisaties met aanpalende activiteiten hebben. De bewoners van Ridderkerk weten nog niet altijd goed wat de voordelen zijn van Opnieuw & Co en daarmee wat dit voor effect heeft op afvalscheiding en de maatschappij. De vrijwilligersorganisaties hebben soms het gevoel te worden overschaduwed door Opnieuw & Co en dat de gemeente geen oog heeft voor andere initiatieven en daar bewust niet over communiceert.

Uit deze evaluatie komt naar voren dat de uitgangspunten waarop de samenwerking tot stand is gekomen niet helemaal gerealiseerd zijn. In Ridderkerk is onvoldoende daling van het grof huishoudelijk afval te zien. En ook de inzamelkosten zijn daardoor niet gedaald. De service van Opnieuw & Co lijkt daarom meer een extra dienst in plaats van het voorkomen van onnodige verbranding en inzameling van herbruikbare goederen.

Tabel 2: totale kosten/opbrengsten samenwerking Opnieuw & Co

Activiteit	€ in 2012	2013
I Inzet WWB- en WSW cliënten	+ € 87.000	+ € 87.000
Herbruikbare goederen - inzamelen	- € 25.000	- € 21.000
- verwerking	- € 17.000	- € 30.000
Textiel	- € 10.000	- € 10.000

Opnieuw & Co Evaluatie 2012

Gemeente Ridderkerk en Opnieuw & CO

Advies – en aandachtspunten

- Besluiten over de aanbidding van Opnieuw & Co om in de huidige contractperiode de vermeden verbrandingskosten te verlagen.
- Aanvullen/wijzigen van het uitvoeringsbesluit om de samenwerking met Opnieuw & Co te regelen.
- Opnemen van Vrouwen voor Vrede in de uitvoeringsbesluiten.
- Artikel publiceren over de samenwerking tussen gemeente, Opnieuw & Co en Vrouwen voor Vrede
- Wijzigen communicatie op textielinzamelcontainers en de inzameling van goederen voor hergebruik.

EVALUATIE

Bij de start van de samenwerking zijn een aantal uitgangspunten gehanteerd. Afgesproken is dat deze samenwerking te evalueren. Doel van de evaluatie is de samenwerking in de praktijk toetsen en beoordelen.

De uitgangspunten voor Opnieuw & Co zijn bijdragen te leveren aan de Ridderkerkse samenleving op het gebied van de sociale doelstellingen van de organisatie.

De uitgangspunten voor de gemeente Ridderkerk zijn tweeledig, namelijk:

1. De samenwerking met Opnieuw & Co leidt tot een extra instrument om mensen te activeren en uit te laten stromen richting de arbeidsmarkt. Dit in verband met de toename op het aantal WSW en WWB cliënten. De gemeente wil niet dat de achterstand voor moeilijk bemiddelbare mensen oploopt.
2. Het verlagen van het restafval door een verhoogd hergebruik van goederen. En hiermee een verlaging van de afvalstromen voor verbranding.

Het rapport is opgebouwd volgens de beslispunten uit het collegebesluit van 26 juli 2011.

Het betreft:

1. De overeenkomsten textielinzameling en huishoudelijke goederen
2. De vestiging van de kringloopketen
3. De aanlevering van WSW-cliënten
4. De goederen (afvalhoeveelheden)
5. De financiële consequenties
6. De uitvoering

Voor de beoordeling van de samenwerking zijn verschillende perioden gebruik om een goede praktijksituatie te gebruiken.

- Voor sociaal de 12 maanden van het jaar 2012
- Voor afval: de periode april 2012 t/m maart 2013, omdat deze periode (12 maanden) na de opstart een volledig beeld en informatie geeft.

De evaluatie is tot stand gekomen in samenwerking met Opnieuw & Co, Vrouwen voor Vrede en de verschillende afdelingen Beheer&Uitvoering en Dienstverlening van de Gemeente Ridderkerk.

DE OVEREENKOMSTEN

De samenwerking loopt over de periode van 3 jaar tot 13 september 2014 en is in twee overeenkomsten vastgelegd. Een overeenkomst voor de inzameling van textiel en een overeenkomst voor de inzameling van herbruikbare huishoudelijke goederen.

Uitgangspunten:

1. Met het ondertekenen van de overeenkomsten wordt de inzameling van de beide stromen geregeld
2. Een deel van de afvalstroom zal op deze manier uit de gebruikelijke stroom gehaald worden en eindigt niet ter verbranding.

1. OVEREENKOMST VOOR HET INZAMELEN VAN HERBRUIKBARE GOEDEREN

Voor de inzameling van herbruikbare goederen heeft de gemeente een overeenkomst met Opnieuw & Co afgesloten. De looptijd van de overeenkomst is 3 jaar tot 13 september 2014.

Doel van de overeenkomst:

- Binnen 3 jaar ongeveer 375 ton herbruikbare goederen per jaar in te zamelen in Ridderkerk.
- Maximaal 12% als retourstroom voor verbranding.

Basis uitgangspunten van de overeenkomst:

1. De overeenkomst vloeit voort uit de afspraken tussen de gemeente en de NV MAR van 26 juli 2011 over de inzameling van grof huishoudelijk afval.
2. De inzameling geschiedt op basis van individuele oproepen van burgers van de gemeente. De burgers kunnen de bruikbare huishoudelijke goederen ook afgeven bij het magazijn van Opnieuw & Co in Ridderkerk.
3. Ingezamelde bruikbare goederen opnieuw in het maatschappelijke verkeer terecht laten komen.
4. Goederen die na inspectie niet geschikt zijn om in de winkel te worden aangeboden worden als retourstroom alsnog als verbrandbaar afval aangeboden.
5. De looptijd van de overeenkomst is 3 jaar met een stilzwijgende verlenging van 1 jaar. Het beëindigen van de overeenkomst moet 6 maanden voor het einde van de looptijd schriftelijk worden aangegeven.
6. Ieder kwartaal wordt de samenwerking geëvalueerd en daarvan wordt verslag gemaakt.
7. Klachten worden door Opnieuw & Co op werkdagen binnen 4 uur opgelost.

Vergoedingen:

1. Voor de looptijd van het overeenkomst ontvangt Opnieuw & Co van de gemeente een bedrag van € 22,86 excl. btw per uitgevoerde oproep. Dit bedrag kan na de looptijd van de overeenkomst worden herzien.
2. Voor de looptijd van de overeenkomst ontvangt Opnieuw & Co van de gemeente voor vermeden verbrandingskosten een bedrag ter grootte van € 95,00 excl. btw per ton . Dit bedrag kan na de looptijd van de overeenkomst worden herzien.
3. Voor de looptijd van de overeenkomst ontvangt de gemeente van Opnieuw & Co voor de retourstroom een bedrag ter grootte van € 95,00 excl. btw per ton . Dit bedrag kan na de looptijd van de overeenkomst worden herzien.
4. Er wordt geen transport of huur voor de containers voor de retourstromen in rekening gebracht.

UITVOERING

Retourstromen

Opnieuw & Co heeft een wijziging ten opzichte van de overeenkomst uitgevoerd. De retourstromen van niet herbruikbare goederen van Opnieuw & Co lopen niet via de NV MAR, maar zijn door Opnieuw & Co direct met HVC georganiseerd. Dit is door Opnieuw & Co gekozen, omdat de kosten veel lager waren dan in haar overeenkomst met de gemeente was vastgelegd. De financiële consequenties van deze wijziging zijn te zien in tabel 3.

Tabel 3: Financiële consequenties wegvallen retourstromen

Activiteit		(½) 2011	2012	2013
Onbruikbare goederen retour aan gemeente. Betaling door Opnieuw & Co. aan de gemeente <i>O.v.b. GHA 51 ton x € 95</i> <i>v.a. medio 2014 x € 70</i>	Gemiste inkomsten gemeente	€ 1.500	€ 3.900	€ 4.900
Verwerkingskosten van de retourstroom restafval. <i>O.v.b. GHA 51 ton x € 118</i> <i>v.a. 2013 x € 70</i>	Niet betaalde kosten gemeente	€ 1.800	€ 4.900	€ 3.600
TOTAAL		- € 300	- € 1.000	€ 1.300

Beoordeling prijsafspraken

Ten tijde van het opstellen van de contracten is een vast tarief afgesproken voor de vergoeding van vermeden verbrandingskosten. Dit bedrag is vastgesteld op € 95,-- gebaseerd op de dan geldende verwerkingstarieven van de gemeente bij de AVR . Deze verwerkingstarieven voor grof huishoudelijk afval zijn voor gemeente Ridderkerk met ingang van 2013 gedaald naar € 80 per ton, veel verder gedaald dan verwacht. De vergoeding aan Opnieuw & Co is hoog in vergelijking met de huidige verwerkingstarieven van restafval en grof huishoudelijk afval. Er ontstaat het gevoel dat er teveel wordt vergoed. Opnieuw & Co heeft al gemeld het tarief te willen aanpassen.

Algemeen

Opnieuw & Co bekijkt zelf hoe haar dienstverlening steeds beter kan worden aangeboden. Zo wordt er sinds kort een afspraken / bedankbrief gestuurd met informatie over de kringloopwinkel en activiteiten van Opnieuw & Co om de bewoner te bedanken. Daar wordt ook gelijk een zakje bijgevoegd voor de losse onderdelen zoals schroeven, een zak voor het meegeven van textiel en er wordt een kaart gegeven voor een gratis kop koffie in de kringloopwinkel.

2. OVEREENKOMST VOOR HET INZAMELEN VAN TEXTIEL EN KLEDING

Voor de inzameling van textiel heeft de gemeente een overeenkomst met Opnieuw & Co afgesloten. De looptijd van de overeenkomst is 3 jaar tot 13 september 2014.

Doel van de overeenkomst:

- Zoveel mogelijk huishoud textiel, kleding en schoenen in te zamelen en zo weinig mogelijk restafval als retourstroom aan te bieden.

Basis uitgangspunten van de overeenkomst:

1. De inzameling van huishoudelijk textiel, kleding en schoenen in de gemeente Ridderkerk geschiedt door Opnieuw & Co. De gemeente Ridderkerk geeft hiervoor geen andere vergunningen af, ook niet voor het huis aan huis inzamelen van kleding.
2. De inzameling wordt gedaan met bovengrondse blauwe textielcontainers in de wijken. Inwoners kunnen ook kleding afgeven bij het magazijn van Opnieuw & Co Ridderkerk.
3. Doel van de inzameling is zoveel mogelijk kleding onttrekken aan het restafval.
4. Na de inzameling is Opnieuw & Co eigenaar van het textiel en wordt het na sortering verkocht in de kringloopwinkels. Het surplus wordt door Opnieuw & Co vermarkt.
5. De looptijd van het contract is 3 jaar met een stilzwijgende verlening van 1 jaar. Het beëindigen van de overeenkomst moet 6 maanden voor het einde van de looptijd schriftelijk worden aangegeven.
6. Ieder kwartaal wordt de samenwerking geëvalueerd en daarvan wordt verslag gemaakt.
7. Klachten worden door Opnieuw & Co op werkdagen binnen 4 uur opgelost.

Opnieuw & Co heeft geprognoseerd in 144 ton textiel per jaar in te zamelen. Er is in 2012 165 ton gerealiseerd, daarmee is haar prognose goed gehaald. Voor 2013 is de prognose 185 ton.

Binnen de huidige samenwerking met Opnieuw & Co is contractueel geen ruimte om andere organisaties toestemming te geven ook een deel van het textiel in te zamelen. Het belang hiervan is omschreven bij: Toekomstverwachtingen en ontwikkelingen op de markt, de waarde van textiel en afval in het algemeen.

Ook het inzamelen door NV MAR met de textielcontainers op de wijkmilieuparkjes is beëindigd. Dit heeft een financieel nadelig effect voor NV MAR en daarmee voor de gemeente.

De informatie op de blauwe inzamelcontainers en in publicaties van Opnieuw & Co is niet compleet. Er wordt opgeroepen zoveel mogelijk herbruikbare kleding en schoeisel in te zamelen, terwijl het doel is **al het textiel** in Ridderkerk in te zamelen, zodanig dat er geen textiel, kleding of schoenen in het door NV MAR ingezamelde restafval komt.

Opnieuw & Co heeft gemeld in overleg met de gemeente de aanpak en informatie aan te willen passen.

Conclusie

In deze overeenkomst zelf zijn geen afspraken vastgelegd over de in te zamelen tonnages en de opbrengsten van textiel.

Opnieuw & Co voldoet met 165 ton goed aan haar eigen prognose van 144 ton.

3. INTENTIEOVEREENKOMST VROUWEN VOOR VREDE

Naast de 2 overeenkomsten met de gemeente Ridderkerk heeft O&C vanaf 14 november 2011 een intentieovereenkomst met Vrouwen voor Vrede (VvV). In de intentieovereenkomst staan de punten opgesomd waarop samengewerkt kan worden. Dit zijn: Promotie, afzet reststromen, logistiek, kennis en giften/donaties.

In gesprek met Vrouwen voor Vrede zijn een aantal aandachtspunten naar voren gekomen.

Bij de start van de samenwerking tussen de gemeente en Opnieuw & Co is aan Vrouwen voor Vrede toegezegd dat de organisatie niet onder de samenwerking zal lijden. De organisatie bestaat nu al 16 jaar. Zij beheert twee kringloopwinkels. Een voor grote apparaten zoals koelkasten en meubels en een tweede winkel voor de kleinere huishoudelijke goederen en kleding. De spullen voor de winkel worden wekelijks na afspraak bij bewoners thuis opgehaald. En regelmatig brengen de mensen uit Ridderkerk zelf de spullen naar de kringloopwinkels.

Dit verloopt al jaar en dag goed en de winkels zijn voldoende bevoorrad.

De samenwerking met Opnieuw & Co is prettig. Vooral het informatiebord zorgt voor bezoekers die niet op de hoogte waren van de aanwezigheid van Vrouwen voor Vrede. Ze kunnen daarnaast al het oude ijzer tegen een goede vergoeding bij Opnieuw & Co brengen.

In de intentieovereenkomst is ook sprake van de uitwisseling van goederen over en weer maar dit is niet van de grond gekomen omdat er geen behoefte is.

De belangrijkste aandachtspunten liggen op het gebied van communicatie. Wanneer de gemeente communiceert over afvalinzameling worden Vrouwen voor Vrede niet genoemd. Tevens wordt vanuit de sociale dienst niet meer, zoals in het verleden, doorverwezen naar de kringloopwinkels. Deze twee punten raken de activiteiten van de organisatie en zorgen ook vooral voor veel onbegrip en ergernis.

Inmiddels is dit opgepakt door de gemeente en wordt er in de communicatie team sociale zaken en afval rekeningen met de samenwerking met Vrouwen voor Vrede.

In de uitvoering is het opvallend dat de organisatie zelf herbruikbare goederen inzamelt, terwijl in het uitvoeringsbesluit afvalstoffenverordening de inzameling niet aan deze organisatie is toegewezen.

CONCLUSIES

OVEREENKOMSTEN GEMEENTE MET OPNIEUW & CO

De overeenkomst voor de inzameling van herbruikbare goederen geeft onduidelijkheid en zal worden aangescherpt in verband met: het wegvallen van retourstomen afval en de daling van het verwerkingstarief voor grof huishoudelijk afval.

Het contract voor textielinzameling geeft geen inzicht in de in te zamelen tonnages en verdeling van de opbrengsten.

De uitvoering kan echter verbeteren door onder andere in de communicatie duidelijk aangeven dat het alle textielstromen betreft en meer de relatie leggen met het voorkomen van restafval en alle textiel, kleding en schoenen inzamelen (ook versleten).

VROUWEN VOOR VREDE

De communicatie van de gemeente over de beschikbaarheid van kringloopwinkels voor bewoners van Ridderkerk kan en moet beter.

De communicatie over het inzamelen van kringloopgoederen door Vrouwen voor Vrede is verbonden met de afspraken die de gemeente heeft met Opnieuw & Co en de aanwijzingen in het uitvoeringsbesluit afvalstoffenverordening 2011.

De gemeente heeft te maken met verschillende initiatieven zoals ook Stichting Kledingbank. De samenwerking met Opnieuw & Co verloopt goed. De wens is om initiatieven met elkaar te blijven verknopen.

De vestiging van de kringloopketen

Uitgangspunten in de samenwerking:

- De kringloopwinkel is een belangrijk instrument om de klanten uit de WSW verdere ontwikkeling aan te bieden en de klanten uit de WWB duurzaam te laten uitstromen.
- De gemeente stelt een startersbudget van € 15.000 ter beschikking voor het gebruiksklaar maken van een te huren of aan te schaffen locatie.

Uitgangspunten in de uitvoering:

- De gemeente Ridderkerk heeft een aantal kringloopwinkels binnen haar gemeentegrens. Om als gemeente te kiezen voor een duidelijke samenwerking met Opnieuw & Co moet het beleid omtrent kringloopwinkel worden uitgebreid en worden benoemd in de uitvoeringsbesluiten afvalstoffenverordening Ridderkerk 2011.
- Het contract met KICI voor de huis aan huis inzameling van textiel dient in 2011 te worden opgezegd.

Uitvoering

KRINGLOOPWINKEL

Opnieuw & Co heeft op 12 april 2012 de huidige locatie aan de PC Hoofdstraat 12 in gebruik genomen. Op deze locatie is een kringloopwinkel, een werkplaats voor herstelwerkzaamheden en een kleine ruimte voor sortering van goederen. De locatie wordt gehuurd en er is een flinke investering gedaan om het pand gebruiksklaar te maken.

Voor het ingebruiknemen van het pand aan de P.C. Hoofdstraat 12 heeft Opnieuw & Co een omgevingsvergunning voor planologisch strijdig gebruik aangevraagd. Aandachtpunten waren parkeren, het afvalbrengpunt en de gebruiksbestemming van het pand. Opnieuw & Co heeft een aantal extra parkeerplaatsen aangelegd en het pand verbouwd voor het gebruik van een kringloopwinkel. Zowel voor het wijzigen van de bestemming als voor parkeren zijn geen meldingen van overlast binnengekomen bij de gemeente.

Het pand waarin de kringloopwinkel is gehuisvest wordt gehuurd van een particuliere organisatie. Er zijn ontwikkelingen in de omgeving van het pand waardoor er wellicht in de toekomst andere ontwikkelmogelijkheden ontstaan. Op dit moment heeft Opnieuw & Co geen signalen van wijzigingen en verwachten ze de komende jaren op dezelfde voorwaarden van het pand gebruik te maken.

UITVOERINGSBESLUITEN

In 2011 heeft de gemeente een nieuw uitvoeringsbesluit afvalstoffenverordening vastgesteld waarin de afspraken met Opnieuw & Co waren vastgelegd. De definitieve afspraken over de inzameling van textiel zijn in 2013 in het uitvoeringsbesluit gewijzigd. Hierdoor is er in 2012 onduidelijkheid geweest over de vergunningaanvragen voor de huis aan huis inzameling van textiel. De informele inzamelovereenkomst met KICI is in 2011 beëindigd.

Opnieuw & Co Evaluatie 2012

Gemeente Ridderkerk en Opnieuw & CO

Financiën

Bij de start van de kringloopwinkel heeft Opnieuw & Co regelmatig signalen ontvangen dat de kringloopwinkel er te professioneel uitzag. In Ridderkerk zijn daarom de prijzen voor de kringloopartikelen lager gemaakt dan in de andere winkels.

Dit is positief voor de Ridderkerkse bevolking die hierdoor voor een lage prijs goederen kunnen aanschaffen.

Opnieuw & Co heeft in 2012 een winkelomzet van € 287.090,- exclusief btw gedraaid met 48.180 betalende klanten. Er werden 162.594 artikelen verkocht tegen een gemiddelde prijs van € 1,77. Per klant wordt € 5,96 besteed.

CONCLUSIE

De samenwerking met Opnieuw & Co is onvoldoende geborgd in de uitvoeringsbesluiten van de gemeente Ridderkerk. Het voorstel voor wijzigingen is voorbereid en moet aan het college worden voorgelegd.

De inzet van WSW- en WWB cliënten bij Opnieuw & Co

Uitgangspunten:

- De klantmanager (Sociale Zaken/Werk en Inkomen) van de gemeente Ridderkerk krijgt een extra instrument voor mensontwikkeling van WSW- en WWB klanten;
- Duurzame uitstroom van 5 klanten uit de WWB in vaste functies bij het filiaal van Opnieuw & Co in Ridderkerk;
- Extra instrument om klanten op de wachtlijst te activeren.
- Verwachte voordeel structureel van € 70.000 op jaarbasis.

Wet Sociale Werkvoorziening (WSW)

De gemeente Ridderkerk heeft een populatie van WSW-ers, die met name bij het SW-bedrijf Drechtwerk zijn geplaatst. Dit is een historisch gegroeide situatie. Sinds 2009 maakt de gemeente Ridderkerk geen deel meer uit van de Gemeenschappelijke Regeling van Drechtwerk. Sinds die tijd neemt de gemeente Ridderkerk meer de regierol en streeft de gemeente nog meer na, dat zoveel als mogelijk lokale plaatsen/werkzaamheden voor Ridderkerkse WSW-ers binnen de gemeentegrens van Ridderkerk plaatsvinden. Via Opnieuw & Co hebben in 2012 voor WSW-mensen 9 vaste plekken en 15 flexibele arbeidsplekken, zoals detachering of begeleid werken, gekregen. Ondanks het feit dat voor het aantal vaste of tijdelijke WSW-werkplekken geen uitgangspunt of verwachting is uitgesproken, geven de aantallen in 2012 een zeer positief gevoel.

Wet Werk en Bijstand (WWB)

Tevens is de gemeente Ridderkerk verantwoordelijk voor de klanten die in de gemeentelijk Bijstand (WWB) zitten. De gemeente is daarbij altijd op zoek naar goedwerkende re-integratiemogelijkheden om zoveel mogelijk klanten naar een zo regulier mogelijke arbeidsplaats te brengen.

Inzet vanuit WWB naar vaste dienst

Sinds 2011 heeft Sociale Zaken contact met Opnieuw & Co. De aanleiding was de geplande opening van een filiaal in Ridderkerk. Het doel was om vanuit de WWB populatie mensen te selecteren die een arbeidscontract zouden ontvangen bij opening van het filiaal. Gezamenlijk zijn we een wervingsprocedure gestart en hieruit zijn 5 mensen geselecteerd. Deze vijf zijn gaan inwerken op het filiaal Dordrecht en hebben bij de oprichting in Ridderkerk verder geholpen. Uiteindelijk hebben 5 mensen een arbeidsovereenkomst gekregen voor of rond de opening van de winkel. De groep van 5 mensen is gedurende de tijd uitgebreid met nog een vaste arbeidsplaats bij Opnieuw & Co in Ridderkerk, dit is 1 meer dan was afgesproken.

Werkervaring vanuit WWB

Het aantal trajecten die vanuit re-integratie van WWB klanten uit Ridderkerk wordt ingezet bij Opnieuw & Co Ridderkerk is meer dan verwacht. In 2012 hebben 21 mensen een tijdelijke werkervaringsplaats gehad bij Opnieuw & Co. Deze mensen werken 3 maanden met behoud van hun uitkering, met een eenmalige optie tot verlenging van 3 maanden. De kosten hiervoor bedragen €200 per maand per persoon voor begeleiding. Daarna moet de plek worden vrijgemaakt voor nieuwe kandidaten die deze opstap ook nodig hebben. Vanuit deze 21 mensen hebben 2 kandidaten toch een arbeidsovereenkomst bij Opnieuw & Co gekregen, ondanks dat dit op voorhand niet de bedoeling was.

Opnieuw & Co Evaluatie 2012

Gemeente Ridderkerk en Opnieuw & CO

In 2013 hebben we inmiddels 2 nieuwe mensen aangemeld voor een werkervaringsplaats en 1 kandidaat heeft per 18 maart een arbeidsovereenkomst gekregen voor filiaalleider in Barendrecht. In tabel 5 geeft dat het volgende beeld voor 2012:

Tabel 5: Inzet WSW- en WWB klanten in 2012

Traject	Vaste plekken	Trajecten/flexibele plekken	Totaal
WSW	9	15	24
WWB	8	21	29
Totaal	17	36	53

De trajecten hebben een meerwaarde. Mensen krijgen de kans om hun werkritme en sociaal ritme weer op te bouwen en leren nieuwe werknemers- en vakvaardigheden op het gebied van de winkel, logistiek en sorteren. Doordat de samenwerking in Ridderkerk goed verloopt worden we nu ook benaderd om mensen op andere filialen te leveren (Dordrecht, Papendrecht, Zwijndrecht). Voor het nieuw geopende filiaal in Barendrecht (april 2013) hebben we zelfs de aankomend bedrijfsleider geleverd vanuit ons bestand.

De samenwerking met Opnieuw & Co is prettig en gelijkwaardig. De werksfeer binnen Opnieuw & Co wordt door onze kandidaten als fijn, familiair en als gelijkwaardig beschouwd. De kandidaten beschouwen de werkomgeving als een “veilige” werkomgeving. Voor veel mensen is Opnieuw & Co een waardevolle opstap gebleken om weer in het werkritme te komen en te werken aan zelfvertrouwen, omgaan met collega's en klanten. De communicatie met filiaalleider, werkleiders, medewerker personeelszaken en directie loopt voorspoedig.

Financiën

Bij financiën hebben we te maken met twee geldstromen, te weten de middelen met betrekking tot de WWB en de middelen met betrekking tot de WSW. Om met de laatste te beginnen: jaarlijks ontvangt de gemeente een Rijksbijdrage voor de WSW. Dit zijn de loonkosten en begeleidingskosten. Dit betalen wij aan de SW-bedrijven, in dit geval Drechtwerk. Voor de inzet van Opnieuw & Co zijn voor de gemeente Ridderkerk geen additionele kosten gemoeid.

De middelen met betrekking tot de WWB komen uit het Participatiebudget. De activiteiten met Opnieuw & Co leveren de gemeente een groot voordeel op.

De gemiddelde WWB-uitkering bedraagt circa € 13.975, wanneer we dit vermenigvuldigen met de uitstroom van 8 klanten, levert dit de gemeente een structureel voordeel op van ongeveer € 112.000.

Daarnaast hebben we ook kosten, te weten € 200 per maand. Uitgaande van een duur van een traject van zes maanden, zijn de kosten voor de gemeente bij 21 trajecten € 25.200.

Per saldo levert de samenwerking met Opnieuw & Co de afdeling Dienstverlening een kostenbesparing op van ongeveer € 87.000.

Uitvoering

Het enige aandachtspunt vanuit Sociale Zaken is dat klanten zo tevreden zijn over de gelopen trajecten dat zij na afloop vrijwilligerswerk willen blijven doen. Dit is echter niet de bedoeling. Ten eerste dienen zij zich te richten op zo regulier mogelijk werk. Ten tweede door het verrichten van vrijwilligerswerk bij Opnieuw & Co houden zij plekken

Opnieuw & Co Evaluatie 2012

Gemeente Ridderkerk en Opnieuw & CO

bezet die ingezet kunnen worden door andere klanten. Er zal hier de komende periode extra aandacht aan worden besteed.

CONCLUSIE

De klantmanager krijgt een extra instrument voor mensontwikkeling.

Via Opnieuw & Co hebben in 2012 WSW-mensen 9 vaste plekken en 15 flexibele arbeidsplekken, zoals detachering of begeleid werken, gekregen.

In 2012 zijn totaal 21 WWB-mensen op traject geweest en 8 mensen hebben een arbeidsovereenkomst gekregen.

Duurzame uitstroom van 5 klanten uit de WWB in vaste functies bij het filiaal van Opnieuw & Co in Ridderkerk.

Dit is voor 2012 zelfs toegenomen tot 8 mensen.

Extra instrument in klanten op de wachtlijst te activeren.

Dit extra instrument heeft zich in 2012 bewezen zoals WSW- als de WWB trajecten

Verwachte voordeel structureel van € 70.000 op jaarbasis.

Verwacht werd een besparing van € 70.000 op jaarbasis, maar € 87.000 is gerealiseerd. Dit levert een extra besparing op van € 17.000.

De ingezamelde hoeveelheid (herbruikbare) goederen

Uitgangspunten:

- Het verminderen van de hoeveelheid grof huishoudelijk afval om verbranding van bruikbare goederen te voorkomen.
- Binnen 3 jaar ongeveer 375 ton herbruikbare goederen per jaar in te zamelen in Ridderkerk.

UITVOERING

De inzameling van herbruikbare goederen vindt plaats op twee manieren.

1. Bewoners van Ridderkerk bieden zelf hun goederen aan bij de kringloopwinkel.
2. De bewoners van Ridderkerk maken een afspraak met Opnieuw & Co. Deze komt gratis de goederen ophalen. Alle aangeboden goederen worden door Opnieuw & Co meegenomen. Ook als de spullen onvoldoende of niet bruikbaar zijn voor de kringloopwinkel. Deze stroom wordt dan als afval via HVC afgevoerd.

Het grof huishoudelijk afval (GHA) wordt op twee verschillende manieren ingezameld en voor verwerking aangeboden:

1. NV MAR
 - Aan huis na het maken van een afspraak (grof vuil routes)
2. Milieustraat Noordpolder
 - Aanbieden van afval op de milieustraat. GHA is een reststroom waar hout, metaal en dergelijk al uit is gescheiden.

1. HERBRUIKBARE GOEDEREN

In de periode april 2012 – maart 2013 heeft Opnieuw & Co 310 ton herbruikbare goederen ingezameld en 1206 ritten gereden.

Tabel 6: Betalingen aan Opnieuw & Co

Activiteit	Gebaseerd op: April 2012 – Maart 2013	Totaal betaling aan Opnieuw & Co
Aantal inzamel ritten	o.b.v. 1206 ritten x € 22,86	€ 28.000
Ingezamelde hoeveelheid	o.b.v. 310 ton x € 95	€ 29.000

Bij de start werd uitgegaan dat in 2012 ongeveer 80% van de capaciteit van 375 ton (= 300 ton) gehaald zou worden. De inzameling verloopt daarom volgens planning. Het aantal ritten wat nodig is voor het inzamelen is hoger dan geprognostiseerd, maar is in vergelijking met andere gemeenten redelijk vergelijkbaar.

In de bijlage 1 zijn 2 grafieken opgenomen met inzicht in de daadwerkelijke inzamelhoeveelheden en het aantal inzamelritten ten opzichte van de prognoses bij de start van de samenwerking.

2. GROF HUISHOUDELIJK AFVAL

De inzameling van grof huishoudelijk afval (GHA) vindt plaats door de NV MAR (huis-aan-huis) en HVC (milieustraat). In 2011 en 2012 maakten beide organisaties gebruik van hetzelfde verwerkingscontract van de gemeente met AVR.

Tabel 7: Ingezamelde afvalhoeveelheden 2011 en 2012

Activiteit	Afvalhoeveelheden	2011	2012	Afname
GHA NV MAR	In tonnen GHA	585	502	83
GHA Milieustraat	In tonnen GHA	1.955	1.940	15
Totaal		2.540	2.442	98

De afname van het GHA afval van NV MAR en de Milieustraat in 2012 is 98 ton (€ 11.700).

Uit gesprekken met NV MAR en HVC moeten we concluderen dat er geen eenduidig verband is tussen de daling en de activiteiten van Opnieuw & Co. De daling heeft namelijk ook te maken heeft met de slechte economische omstandigheden. Mensen gaan bijvoorbeeld minder vaak verhuizen wat traditioneel leidt tot veel grof huishoudelijk afval.

CONCLUSIE

Het verminderen van de hoeveelheid grof huishoudelijk afval om verbranding van bruikbare goederen te voorkomen.

Uit de cijfers van de NV MAR en de milieustraat blijkt wel een daling van de hoeveelheid, maar die is veel kleiner dan de ingezamelde hoeveelheden van Opnieuw & Co.

Het uitgangspunt voor de samenwerking is de verschuiving van grof huishoudelijk afval (GHA) naar herbruikbare goederen. Er is alleen geen rekening gehouden met de al aanwezige stroom herbruikbare goederen. Vóór de start van Opnieuw & Co gingen niet alle herbruikbare goederen als GHA naar NV MAR of Milieustraat, maar bijvoorbeeld goede fietsen, meubels en huisraad gingen naar andere kringloopinstellingen, vrienden en kennissen. We moeten constateren dat met de samenwerking met Opnieuw & Co een nieuwe "afvalstroom" in beeld is gebracht. Een stroom herbruikbare goederen die voorheen niet in beeld was.

De beperkte daling kan veroorzaakt zijn door de komst van Opnieuw & Co. Met de samenwerking met Opnieuw & Co hebben we echter geen significante daling in het verbranden van grof huishoudelijk afval. Wel hebben we een bestaande "afvalstroom", de zogenaamde marktplaatsstroom, georganiseerd.

Binnen 3 jaar ongeveer 375 ton bruikbaar afval per jaar in te zamelen in Ridderkerk.

De huidige inzameling is 310 ton bruikbaar afval. Het is daarom de inschatting dat dit doel in 2013 wel gehaald zal worden.

3. Totale inzameling en verwerking GHA en Herbruikbaar

Om meer inzicht te krijgen in de invloed van de samenwerking met Opnieuw & Co zijn naar aanleiding van de voorgaande conclusies de gegevens van de totale inzameling en de verwerking van GHA en Herbruikbaar op een rijtje gezet. Zie hiervoor bijlage 2.

Opnieuw & Co Evaluatie 2012

Gemeente Ridderkerk en Opnieuw & CO

Inzamelkosten

Uit de gegevens blijkt dat er bij de inzamelkosten bij NV MAR en bij HVC op de Milieustraat geen significante daling is, slechts € 3.500, maar dat wel een bedrag van € 28.000 aan Opnieuw & Co voor de inzamelritten wordt betaald.

Uit gesprekken met NV MAR en bewoners blijkt dat mensen zowel een afspraak maken met Opnieuw & Co als met NV MAR. De bewoners van Ridderkerk weten niet dat alle spullen aan Opnieuw & Co kunnen worden meegegeven. Voor de goederen die kapot zijn of vies wordt daarom een 2e afspraak gemaakt met NV MAR of worden de goederen naar de Milieustraat gebracht. Hierdoor komt het voor dat er naar één adres twee ritten worden gereden. We hebben op basis van de huidige informatie geen inschatting kunnen maken van een percentage waarbij dit voorkomt.

Verwerking

Bij de verwerkingskosten door AVR via NV MAR en HVC zien wij in 2012 t.o.v. 2011 een vermindering in tonnage van 98 ton met een bedrag van circa € 11.700, echter een toename in de kosten van € 29.000 door betaling van “vermeden” verwerkingskosten aan O&C

4. Toename van daadwerkelijke kosten voor inzameling en verwerking GHA en Herbruikbaar

In de onderstaande tabellen 8, 9 en 10 zijn per activiteit respectievelijk weergegeven: toename inzamelkosten, toename verwerkingskosten en de totale toename inzamel- en verwerkingskosten door de samenwerking. Voor detailinformatie zie bijlage 2.

Tabel 8: Toename inzamelkosten door de samenwerking

Activiteit	Afname/toename 2012 t.o.v. 2011	Afname/toename 2013 t.o.v. 2011 (verwachting)
Inzameling GHA NV MAR	-€ 4.000	-€ 4.000
Inzameling GHA Milieustraat	€ 580	-€ 770
Inzamelritten door Opnieuw & Co	€ 28.000	€ 25.500
Toename inzamelkosten gemeente	€ 24.580	€ 20.730

Tabel 9: Toename verwerkingskosten door de samenwerking

Activiteit	Afname/toename 2012 t.o.v. 2011	Afname/toename 2013 t.o.v. 2011 (verwachting)
Verwerking GHA door AVR	-€ 9.960	-€ 6.640
Verwerking GHA Milieustraat	-€ 1.800	-€ 1.500
Kosten Herbruikbaar Opnieuw & Co	€ 29.000	€ 38.200
Toename verwerkingskosten gemeente	€ 17.240	€ 30.060

Tabel 10: Totale toename inzamel- en verwerkingskosten door de samenwerking

Activiteit	Afname/toename 2012 t.o.v. 2011	Afname/toename 2013 t.o.v. 2011 (verwachting)
Toename inzamel-kosten gemeente	€ 24.580	€ 20.730
Toename verwerkings-kosten gemeente	€ 17.240	€ 30.060
Totale toename kosten voor gemeente	€ 41.820	€ 50.790

CONCLUSIE

De kosten voor het inzamelen van grof huishoudelijk afval bij de NV MAR en op de milieustraat zijn afgenomen, maar dat staat niet in verhouding met de kosten van het inzamelen van de herbruikbare goederen.

De kosten voor inzameling van het GHA en herbruikbare goederen van de gemeente ten opzichte van 2011 zijn toegenomen en niet gelijk gebleven.

De toename in 2012 is circa € 25.000

De toename voor 2013 wordt verwacht op circa € 21.000

De hoeveelheid brandbaar grof huishoudelijk afval is afgenomen, maar dat staat niet in verhouding met de hoeveelheid ingezamelde herbruikbare goederen.

De kosten voor verwerking van GHA van de gemeente ten opzichte van 2011 zijn toegenomen en niet gelijk gebleven.

De toename voor 2012 is circa € 17.000

De toename voor 2013 wordt verwacht op circa € 30.000

Voor herbruikbare goederen was het uitgangspunt (prognose) dat een kosten neutrale realisatie. De werkelijke kosten in 2012 waren € 42.000. Het uitgangspunt is daarmee in de praktijk in 2012 niet gerealiseerd. Ook voor 2013 is verwachting dat de uitgangspunten niet worden gehaald.

De hoeveelheid ingezameld textiel

De inzameling van textiel in 2012 door Opnieuw & Co vindt plaats met bovengrondse textiel containers. Voor deze evaluatie is onderzocht of de locaties efficiënt zijn. Opnieuw & Co vult iedere keer dat een textielbak leeg gemaakt wordt een lijst in waarop staat hoe vol de bak was. Deze gegevens worden verwerkt in een maandoverzicht. Hieruit valt af te leiden dat er geen bakken zijn waar bijna geen kleding in komt en er zijn ook geen bakken die overvol zitten.

Dit laatste zorgt voor een rustig straatbeeld, het komt haast nooit voor dat er kleding naast de bakken ligt. Dit komt ook doordat alle bakken minimaal 2 keer per week leeg gemaakt worden en enkele druk bezochte bakken zelfs 3 keer per week. Als er een klacht is, dan is Opnieuw & Co in staat dit snel op te lossen.

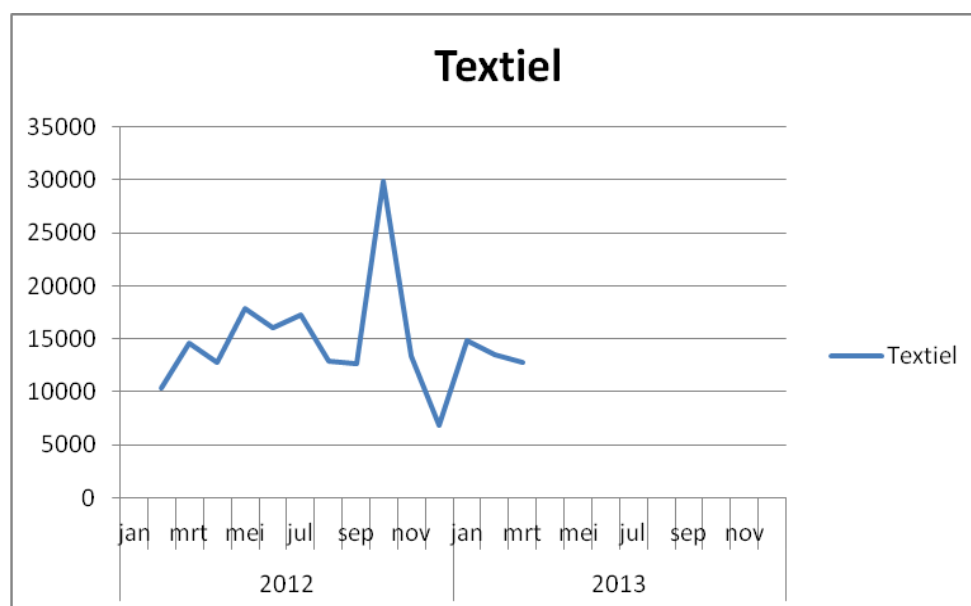
De conclusie is dat er voldoende bakken staan, de spreiding van de bakken en de ledigingsfrequentie is goed is.

Voor textiel is door Opnieuw & Co een prognose gemaakt, namelijk 144 ton per jaar de gerealiseerde hoeveelheid in 2012 is 165 ton. Dit komt dichtbij de inzameling in 2011 door KICI e.a. en NV MAR, namelijk 182 ton textiel.

In 2011 werd ingezameld door KICI en andere organisaties (93 ton). De niet zichtbare en grootste stroom werd verdeeld over een 10 tot 15 charitatieve organisaties. Van KICI en de huis-aan-huis inzamelaars ontving de gemeente geen vergoeding.

Met de containers op de wijkmilieuparkjes werd ook door NV MAR tot eind 2011 een deel van de textielstroom (89 ton) ingezameld. Afhankelijk van de kwaliteit van de textiel ontving NV MAR ten minste € 20.000. Vanwege het wegvallen van dit voordeel en de contractafpraak met VanGansewinkel verliest de gemeente ten minste € 10.000 aan inkomsten sinds 2012.

De laatste sorteeranalyse van het restafval is in 2011 gemaakt. Er kan op basis van de huidige informatie geen inschatting worden gemaakt of er meer of minder textiel in het brandbare afval aanwezig is.

Figuur 1: Ingezamelde hoeveelheden textiel (kg per maand)

Het textiel wordt vooral ingezameld met de blauwe containers in de wijken en een klein deel word gebracht naar de kringloopwinkel van Opnieuw & Co aan de PC Hoofdstraat 12. Bij textiel is nog geen jaartrend te zien, wel is bijzonder het hoge tonnage van circa 30 ton in oktober 2012.

Textiel is een belangrijke hergebruik afvalstroom. Dit wordt met name veroorzaakt door de belangstelling voor goede 2^e hands kleding, maar ook wordt voor de sorteerrestanten op de markt goede prijzen betaald.

Totale hoeveelheid textiel in 2012 is 165 ton textiel. Voor 2013 is de prognose van Opnieuw & Co 185 ton..

FINANCIEN

De totale hoeveelheid ingezameld goede kwaliteit herbruikbaar textiel kan een waarde van (165 ton x € 400) € 66.000 vertegenwoordigen.

CONCLUSIES

In de samenwerkingsovereenkomst zijn geen duidelijke afspraken gemaakt over kosten en opbrengsten van ingezamelde textiel en kleding. Wel had de gemeente de verwachting dat inzameling en verwerking van textiel een kosten neutrale realisatie zou worden. De werkelijke kosten in 2012 waren ten minste € 10.000. Het verwachting is daarmee in de praktijk in 2012 niet gerealiseerd. Ook voor 2013 is verwachting dat de verwachting niet wordt gehaald.

De afgesproken doelstelling: *Zo veel mogelijk textiel, kleding en schoenen in te zamelen en zo weinig mogelijk af te voeren als verbrandbaar afval* kan niet worden getoetst. Het is namelijk niet bekend hoeveel textiel etc. in 2012 nog door NV MAR werd ingezameld bij het restafval en werd verbrand.

Belangrijk is te vermelden dat er vanuit Opnieuw & Co geen textiel in restafval gaat.

De financiën tbv de gemeentelijke begroting

Alle getallen die in de voorgaande hoofdstukken genoemd zijn zijn op basis van de daadwerkelijke inzamelgegevens gemaakt. Dit komt niet overeen met de aannames en prognoses die zijn gebruikt voor de gemeentelijke begroting. De afwijkingen zijn vermeld in tabel 11.

Tabel 11: Afwijkingen in gemeente begroting t.o.v. daadwerkelijke inzamelgegevens

Verklaring	2013 (te wijzigen bedrag)	2014	2015
Geen afname in de verwerking van grof huishoudelijk afval.	€ 24.000	€ 24.000	€ 24.000
Opnieuw & Co toename van de hoeveelheden herbruikbare goederen	Geen	Geen	Geen
Toename van het aantal inzamelritten t.o.v. geprognoseerd	€ 5.000	Geen	Geen
Wegvallen retourstromen	€ 1.300	€ 700	Geen
Beperkte netto minder bij inzameling NV MAR.	Geen		

De kosten van NV MAR en HVC maken geen deel uit van deze evaluatie. Deze kosten zijn verwerkt in:

1. De begroting NV MAR 2013 en 2014.
2. De DVO 2013 – 2024 HVC Milieustraat Noordpolder.
3. Gunning verwerking restafval en GHH aan AVR

Het college en raad zijn hierover apart geïnformeerd.

CONCLUSIE

De gemeente Ridderkerk heeft een aantal kringloopwinkels binnen haar gemeentegrens. Om als gemeente te kiezen voor een duidelijke samenwerking met Opnieuw & Co moet het beleid omtrent kringloopwinkel worden uitgebreid en worden benoemd in de uitvoeringsbesluiten afvalstoffenverordening Ridderkerk 2011.

Het contract is niet correct vertaald in het uitvoeringsbesluit afvalstoffenverordening 2011. Een wijzigingsvoorstel is inmiddels voorbereid maar moet nog ter vaststelling worden aangeboden aan het college van Burgemeester en Wethouders.

In de gemeentelijke begroting is rekening gehouden met bovengenoemde financiële tegenvallers daarom leidt tabel niet tot correcties van de gemeentelijke begroting voor 2014.

Het contract met KICI voor de huis aan huis inzameling van textiel dient in 2011 te worden opgezegd.

Het contract met KICI is beëindigd.

COMMUNICATIE

1. HOE VERLOOPT DE COMMUNICATIE TUSSEN DE VERSCHILLENDE PARTNERS?

De communicatie tussen Opnieuw & Co en de gemeente verloopt prettig. Vooral in de opstartfase oordeelt Opnieuw & Co zeer positief in vergelijking met andere gemeenten. Met name de samenwerking zonder dat er veel onduidelijkheid was tussen verschillende afdelingen, beleidsniveau en uitvoering en één centraal aanspreekpunt is als zeer prettig ervaren.

2. IS DE COMMUNICATIE NAAR DE BEWONERS VAN RIDDERKERK VOLDOENDE?

In de periodieke gesprekken en ook ten tijde van de evaluatie blijkt dat bewoners van Ridderkerk onvoldoende weten van de samenwerking en achtergronden hiervan. Het aanbieden van kringloopgoederen en textiel is meer succesvol als bewoners van Ridderkerk deze waardevolle spullen aan Opnieuw & Co gunnen. Vanuit dit oogpunt zijn er voor 2013 al een aantal activiteiten op de agenda gezet. Dit blijft echter voor de komende jaren een aandachtspunt. De communicatie zal zowel door de gemeente als door Opnieuw & Co worden gedaan.

Opnieuw & Co publiceert maandelijks in diverse regionale weekbladen. Ze hebben zeer herkenbare voertuigen en sturen informatie aan mensen die een afspraak hebben gemaakt. Daarnaast willen ze in 2013 nog een kofferbakverkoop en een locatie milieustraatjes organiseren (het laatste i.s.m. HVC). De gemeente heeft de informatie op haar website verbeterd, informatie opgenomen in de afvalkalender en publiceert binnenkort een interview met Marcel van Goch, de directeur van Opnieuw & Co. In de communicatieactiviteiten die nog gepland staan wordt zoveel mogelijk gekeken of er een participatie met Opnieuw & Co mogelijk is.

Uit navraag bij bewoners van Ridderkerk (enkele mensen toevallig aan de telefoon) blijkt dat bewoners niet op de hoogte zijn van de samenwerking tussen de gemeente en Opnieuw & Co. Daarnaast weten ze niet waarom het belangrijk is dat ze juist hun herbruikbare goederen en textiel via Opnieuw & Co moeten laten verlopen. Ook was men niet op de hoogte dat er geen huis aan huis inzameling voor andere charitatieve organisatie meer plaatsvindt. En waarom niet. Dat Opnieuw & Co ook een goed doel is met een locatie impact is niet bekend.

Tijdens een bezoek aan een textielsorteerbedrijf in Dordrecht bleek dat er onterecht nog veel herbruikbaar textiel in het restafval verdwijnt. In Ridderkerk is de laatste sorteeranalyse in 2011 gedaan dus dit kan niet gebruikt worden voor deze evaluatie.

Uit landelijke informatie blijkt dat er vooral textiel wordt ingezameld wat bewoners nog bruikbaar zien voor kringloopwinkels en verkoop. Dit beeld is onjuist. Al het textiel kan worden ingezameld. Ook kapot beddengoed, sokken met gaten en enkele schoenen. Dit is een textiel fractie die niet veel geld waard lijkt, maar nog steeds in het buitenland wordt hergebruikt. Het is daarom niet nodig dit als restafval af te voeren.

Op de textielcontainers van Opnieuw & Co staat echter: Inzamelcontainer voor kleding en schoeisel.

CONCLUSIE

Op het gebied van communicatie is nog veel te winnen. Er is gecommuniceerd om naamsbekendheid te krijgen en ook over praktische zaken. Er is weinig ruimte geweest om meer diepte te geven en kennis te verspreiden over de samenwerking en de doelen van Opnieuw & Co. Een enkel interview in De Combinatie zal hier geen wezenlijk verschil in uitmaken.

Als de gemeente Ridderkerk meer afvalscheiding wil, is er nog potentieel in de textielinzameling. De communicatie op de containers en inhoudelijk bij de beide partners kan op dit gebied worden aangescherpt.

Geadviseerd wordt dit mee te nemen in de periodieke gesprekken met Opnieuw & Co en daar vorm aan te geven. De informatie op de website van de gemeente kan worden aangescherpt op dit punt.

TOEKOMSTVERWACHTINGEN EN ONTWIKKELINGEN OP DE MARKT

1. TOEKOMSTIGE VERWACHTINGEN MILIEUSTRAT NOORDPOLDER EN IN BAR VERBAND

Milieustraat Noordpolder

De gemeente blijft de komende jaren samen met Hendrik Ido Ambacht, Alblasterdam en Zwijndrecht gebruik maken van de inzamel- en scheidingsfaciliteiten op de Milieustraat Noordpolder. De milieustraat is eigendom van en wordt beheerd door HVC.

Voor onze burgers blijft de milieustraat de locatie voor het brengen van te scheiden afvalstromen. Het gebruik van de milieustraat wordt door de burgers als positief beoordeeld.

Met HVC en de andere drie gemeenten werkt Ridderkerk samen om optimale waarde behalen uit de gescheiden afvalstromen door goede scheiding en afzet op de markt.

BAR-verband

In BAR-verband wordt nu gesproken over gezamenlijke aanpak van inzamelen, milieustraten en verwerking. Dit heeft al geleid tot gezamenlijke verwerkingscontracten. Na de definitieve samenvoeging van de ambtelijke organisaties op 1 januari 2014 zullen alle afvalactiviteiten zoveel gezamenlijk worden opgepakt.

Barendrecht heeft recent (april 2013) besloten om ook samen te werken met Opnieuw & Co voor de textielinzameling, kringloopwinkel en inzameling van herbruikbare goederen.

2. TEXTIEL EN AFVAL IN HET ALGEMEEN ZIJN VAN STEEDS MEER WAARDE

Aan het begin van 2013 is er landelijk aandacht geweest voor de waarde van textiel. Steeds meer gemeenten vragen een vergoeding voor de inzamelcontainers van textiel. De waarde van textiel is nu zo hoog dat er commerciële partijen zijn die naast de charitatieve instellingen ook een deel van de markt willen hebben.

Daarnaast is er door het ministerie en de maatschappij steeds meer druk op een betere afvalscheiding (in 2015 tot 65%). In Nederland zien we verschillende pilots en methodieken om hier met bron- of nascheiding betere invulling aan te geven. De huidige samenwerking op de Milieustraat en de toekomstige samenwerking met de BAR zijn twee belangrijke pijlers om hier nu niet alleen naar op zoek te gaan. Een goede afvalinzameling vereist: samenwerking, efficiënte inzameling en optimaal gebruik van de geboden faciliteiten.

Om aan de doelstellingen in de toekomst te voldoen zal er een trendbreuk moeten komen. Alleen het toevoegen van initiatieven en methodieken is niet de oplossing.

Binnen de huidige samenwerking met Opnieuw & Co is contractueel geen ruimte om andere organisaties toestemming te geven ook een deel van het textiel in te zamelen. Opnieuw & Co ziet echter veel kansen in de samenwerking met vrijwilligersinitiatieven. Hiermee wordt de inzameling van Opnieuw & Co

geoptimaliseerd en de faciliteiten nog meer gebruikt. De uitwisseling van textiel en goederen komen ten goede aan de burger van Ridderkerk en de vrijwilligersorganisatie heeft een betrouwbare partner. Recent zijn er contacten gelegd tussen Opnieuw & Co en de stichting kledingbank/weggeefwinkel.

3. WE ZIEN EEN TREND ONTSTAAN IN HET KOPPELEN VAN AFVAL (RECYCLING) AAN DE INZET VAN WSW EN WBB.

De laatste tijd zien wij de trend dat steeds meer initiatieven worden ontwikkeld met positieve maatschappelijke doelen, als: de armoede te bestrijden, het creëren van werkgelegenheid en stimulering tot hergebruik (zie ook de 3 doelstellingen van O&C in de inleiding).

Afvalstromen met hoge waarde in geld en hergebruik, zoals textiel, lijken uitstekende middelen te zijn om deze initiatieven haalbaar te maken. Landelijke, regionale en plaatselijke initiatieven zijn: Opnieuw & Co, Rijck met betaling aan particulieren, Stichting Kledingbank, Weeggeefwinkel, inzamelacties van vele charitatieve instellingen, lokale acties van scholen en kerken, e.d.. Ieder wil daarvoor op "eigen" wijze dezelfde afvalstroom, bijv. kleding en schoenen, gebruiken. Tevens willen enkele initiatieven ook gebruikmaken van de inzet van personen uit dezelfde "WSW en/of WBB-bak" van de gemeenten. Daarnaast komt ook nog wel een verzoek gebruik te kunnen maken van een pand van de gemeente of subsidie voor de huur ervan.

Ondanks het feit dat de doelstelling van vrijwel ieder initiatief uitstekend is komen verschillende vragen op:

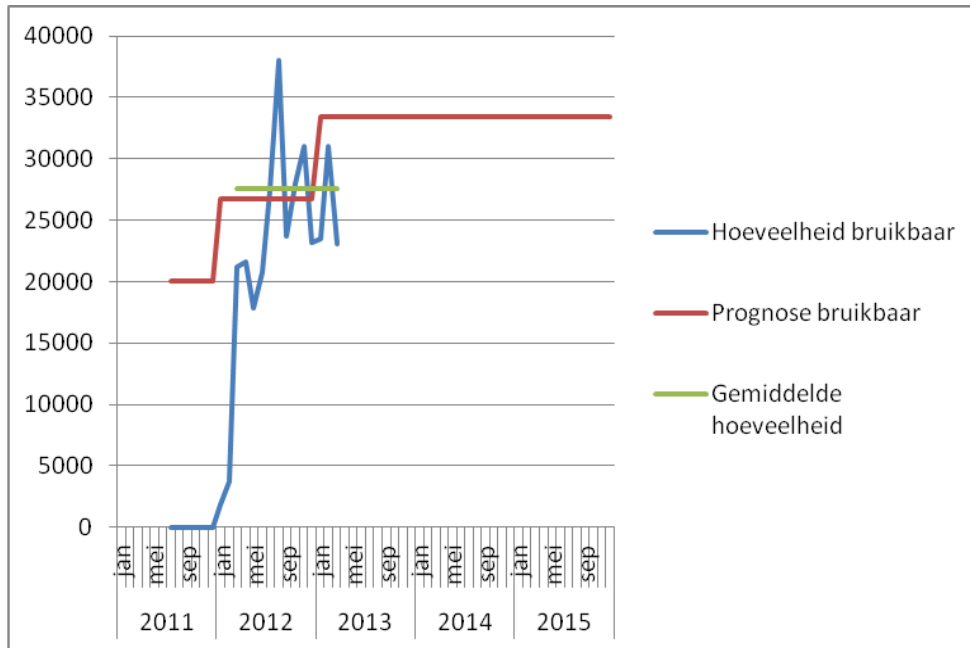
- Wat is het effect van deze trend lokaal op een efficiënt en financieel gezond inzamelsysteem voor afval?
- Wordt niet in dezelfde vijvers van afval en personeel gevist?

Bij het duurzaam aanbesteden door de overheden wordt ook beoordeeld op 'social return' ofwel worden door de aannemende partij ook personeelsleden uit de "WSW en/of WBB-bak".

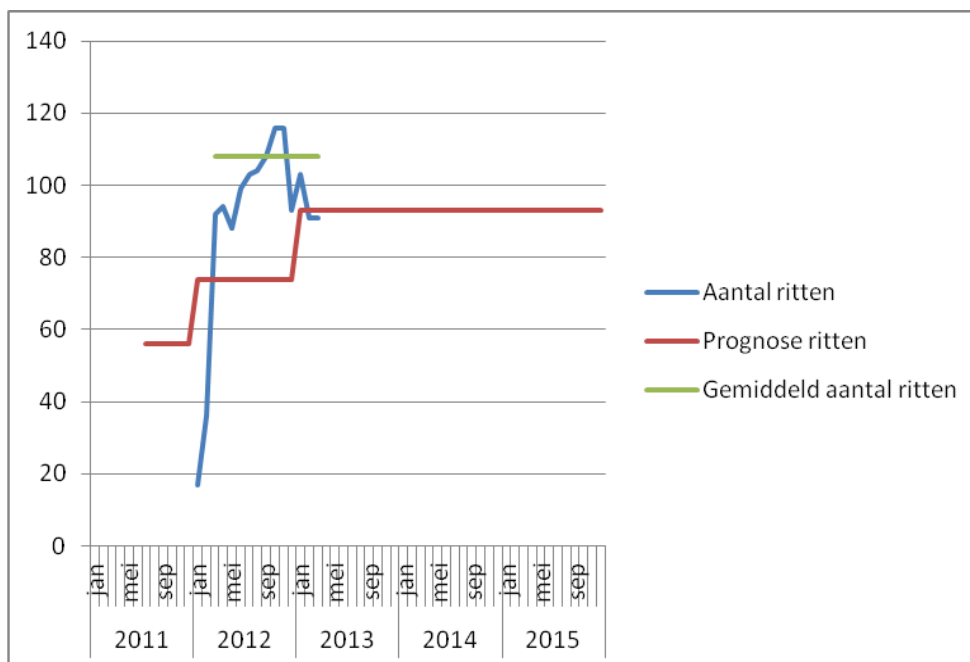
Door de recente ontwikkelingen is de verwachte invoerdatum van de Participatiewet 1 januari 2015. Dan vindt de ontschotting tussen de verschillende regelingen aan de onderkant van de arbeidsmarkt plaats. Dit betekent dat er zeker ook na 1 januari 2015 behoefte is aan lokale re-integratiemogelijkheden. Daarnaast hebben we de komende tijd ook te maken met een historisch hoge werkloosheid. Ook hierom heeft de gemeente behoefte aan lokale re-integratiemogelijkheden.

BIJLAGE 1: INGEZAMELDE HOEVEELHEDEN HERBRUIKBAAR

In de onderstaande figuren is de prognose inzichtelijk gemaakt en de daadwerkelijk gerealiseerde hoeveelheden. De prognose is gebaseerd op ervaringsgetallen van gemeenten die met Opnieuw & Co samenwerken.

Figuur 2: Beoordelen ingezamelde herbruikbare goederen in kilogrammen per maand

Figuur 3: Beoordelen aantal inzamel ritten per maand

Bij de start van de samenwerking is een prognose gemaakt (zie tabel 12).

Tabel 12: Prognose en daadwerkelijk herbruikbare goederen en inzamelritten 2012 en 2103

Activiteit	Prognose 2012	Prognose 2013	Daadwerkelijk o.b.v. april 2012–maart 2013
Herbruikbare goederen (in ton)	320	402	310
Aantal ritten	891	1114	1206

Uit de gegevens kan worden geconcludeerd dat er ten opzichte van 2012 meer herbruikbare goederen zijn ingezameld dan verwacht. Opnieuw & Co geeft aan dat er minder wachttijd ontstaat bij het inplannen van afspraken. Waar vorig jaar de planning twee weken vol zat is dat nu vier dagen.

Hierdoor ontstaat de verwachting dat er nog wel een groei zal zijn in 2013 maar minder snel dan verwacht. Dit heeft mede met de economische omstandigheden te maken. Ook ziet Opnieuw & Co de kwaliteit van de goederen minder worden. Huisraad en textiel worden gewoonweg langer gebruikt voordat ze aangeboden worden.

De verwachting is dat de prognoses voor 2013, 2014 en 2015 wel goed zijn ingeschat.

Aantal ritten (inzamelkosten)

Het aantal ritten wat nodig is voor het inzamel zijn hoger dan geprognostiseerd maar zijn in vergelijking met andere gemeenten redelijk vergelijkbaar.

BIJLAGE 2: TOTALE INZAMEL- EN VERWERKINGSKOSTEN GHA EN HERBRUIKBAAR 2011, 2012 EN 2013

Tabel 13: Totale inzamel- en verwerkingskosten GHA en Herbruikbaar 2011, 2012 en 2013

Activiteit	Afvalhoeveelheden (ton) en verwerking (€/ton)	2011	2012	2013 verwachting
1. Inzameling GHA door NV MAR	Op basis van inzameluren	€ 93.000	€ 89.000	€ 89.000
2. Verwerking GHA door AVR *	2011: 585 ton x € 118,33/ton 2012: 502 ton x € 119,45/ton 2013: 500 ton x € 80,00/ton	€ 69.200	€ 60.000	€ 40.000
3. Inzameling GHA op Milieustraat door HVC **	Schatting %GHA van de algemene inzamelkosten 2011: 22% van € 338.000 2012: 23% van € 341.000 2013: 23% van € 443.500	€ 74.400	€ 74.800	€ 100.000 (incl AK en risico)
4. Transport GHA naar verwerker door HVC **	2011: 1955 ton x € 17,33/ton 2012: 1940 ton x € 17,90/ton 2013: (onder verwerking)	€ 33.900	€ 34.700	€ 0
5. Verwerking GHA van Milieustraat door HVC **	2011: 1955 ton x € 118,33/ton 2012: 1940 ton x € 119,45/ton 2013: 1940 ton x € 100,50/ton (2013: incl. transport)	€ 231.300	€ 231.700	€ 195.000
6. Inzamelritten O&C (betaling aan O&C)	2012: 1206 ritten x € 22,86/rit 2013: 1114 ritten x € 22,86/rit	--	€ 28.000	€ 25.500
7. Verwerking O&C (betaling aan O&C)	2012: 310 ton x € 95/ton 2013: 402 ton x € 95/ton	--	€ 29.000	€ 38.200
Totaal		€ 501.800	€ 547.200	€ 483.700

*) Vanaf 2013 heeft de gemeente een nieuw verwerkingscontract met AVR.

***) Vanaf 2013 is het contract van de milieustraat met HVC aangepast.

